

**Epistola b[ea]ti Augustini doctoris Eximij ad beatu[m]
Cyrillu[m] secund[um] Iherosolomitanu[m] Episcopu[m] de
magnifice[n]tijs Eximij doctoris b[ea]ti Iheronimi [pre]sbiteri**

<https://hdl.handle.net/1874/456966>

42
13

queso iuuenes atq; senes a q̄ti sit casus mulie
rum fallax pulchritudo. **H**ic doceantur maxime
p̄ exemplum. Cernens se asp̄is p̄fidus dyabo
lus a iuvene superat: tanq̄ leo rugiens subtilio
res nocendi artes cepit p̄quirē. vt iuuenem de
uoraret. **F**it itaq; inter eos pugna gēuis. **H**ic
astutijs consuetis castē aduersus iuuenē stru
it pessimus inimicus. hinc iuuenis oracōes et
gloriosissimi jheronimi protectio castrorum
sternunt muniōnes. a vires eoz triūpho no
bili vilipendūt. Interea genitoris ad mortem
erogantis visitacōis causa ingruēre ex mona
sterio in ciuitatem ad paternā edem venire iu
uenis est cōpulsus. **N**am se pater dolore nimio
moriturum. si visione frustraretur filij. crebris
clamoribus acclamabat. **O**b hoc dolens mona
chus. timens ne mulierum visu cor mundū et
virgineo candore nitidum violaret. potius nisi
fratrum sui cenobij fuisset supplicacōibus indi
natus. erga patrem crudelitatem volebat pro
pter dñm exercere. q̄ eius dem infirmitati opa
ti a monasterio recedendo. **S**cierat enim nil mo
nacho tam notuum detestabile et mortale q̄
vicos a ciuitates a gentium multitudinem cir
cuire. **N**ulla certe in homiē permanet quies mē
tis. qui multoz vertositatibus et vaniloquijs
implicat. qd̄ aqua piscib⁹ monachis precipue

idem silentium opatur. In patria itaq; manēs
eē monachus. dieb⁹ trib⁹ tedio tā vehemētī
affectus est. q̄ sibi potius videbat tetrīs se foē
carcerib⁹ mācipatū. Cōpleto die terciō. dū eū
cū sorore sua quadam pulchritudinis inaudi
te infirmitatis causa patris crura infimul cō
tingeret confricare. ex casu sororis dextera ei⁹
dem tāgente dexterā. tam diris libidinīs a ei⁹
dem sororis inepte et abhominabilis concupi
scentie fuit subito iacul cor eiusdem monachi
instigante dyabolo vulneratum. q̄ pene eam
ad illicita et oīno ab hominibus abhorrenda
nisi exstisset timor verecundie inuitabat. Veu
quid dicam. que monachis illis meritis obser
uantia castitatis. qui quotidie mulierum visi
bus potiuntur infimul colloquendo. Sic manz
in castitate homo facies mulierum intuens as
sidue. sicut manet palea stans in igne. Fal
lax certe et ruine maxime propinquus casus i
euitabile q; periculum est femine pulchritu
do. Timor certe monacho euēit quē timebat
a sibi accidit quod tanto tempore verebatur
nec sine exemplo maximo aliorum. non illud
iussu est. pñsibus obedire. in quo aīe piculū
formidatur. A monasterio monachus inuite
egreditur. sed ardore libidinīs tam nephande
continue inflammante. nil aliud q̄ sororis hoc

nescientis scelus. faciem improbis oculorū visi-
bus videre cogitans. pene nūq̃ fuisse monaste-
rium recordat̃. Sanatur interim pater. ac mo-
nachus excusacōibus ad inuēns retardat de
die in diem ad monasterium remeare. Manen-
te autem eodem in paterna domo tribz mensibz
hinc monachos. hinc patrē a omnez familiam
maxime mouet amiracō. cur istum tā vehemēs
irripiūt mutacō a alteracō in audita. Ignorāt
liquidem rei causam. idcirco effectum eos conti-
git ignorāē. Ad monasterium cum duobz ad
se ex monasterio destinatis monachis. tandem
reuerit̃. illud referens tedium ēdeundo quod
prius detulerat exeundo. Cepit itaqz in mona-
sterio corpus degere monachi. cor vero a sorore
aliqua liter non ēcēdit. hoc sibi fit studium scri-
pturaz. vt attingat pessima que affectat. Nec
exemplacō diuinorū. vt peccōrum modum inue-
niat explendorz. pe reuertitur alienus fui. a a veri-
tatis cognicōne deuius cōtinue a dyabolo cui⁹
iugo grauissimo intecille collum submisit libi-
dinis. nouis telis sicut fumus deficiunt dies e-
ius. confringunt̃ sicut in frigorio ossa eius. a in-
firmat̃ doloribz vita eius. irracōnali fit similis
animali obliuiscit̃ in toto diuinam demētiā
exorāē. tota die cogitans quis mod⁹ appeat
abilis vt poculū mortis valeat degustaē. Neu

q̃ inopes ⁊ miseri sunt. ⁊ omib⁹ bonis egētes
⁊ erules. qui a domino se elongāt. Tanto fit pe
ius brutis aīalibus vir in peccatis. quib⁹ ab aī
ma deus maiori spaciō elongat. q̃ id quo celū
a terra distat. ⁊ oriens ab occasu. q̃to eidem p̃
stat dum diuina gratia est fulsit. **C**ogitā
deniq; mōcho veritatis luīne nescio ⁊ ignaro
nephadissime ⁊ auditu horribil voluptatis a
dipiscēde ēpiē modū. mali oīlij seminator dya
bolus hoc tale mīnuat sibi cōsiliū occulto co
gitamine vani cordis. vt scilic; i tēpeste nodis
medio cūctis dormientibus veste deposita mo
nachali sumpto q; habitu laycali ex monaste
rio exiens. paternas clam adeat māfiones. ⁊ do
mū crepusculo noctis latentē intrās sub thoro
sororis lateat. donec dormiēte ip̃a ad eādem ac
cedat. sue voluptates libidis expletur. placet
insane mētis impicie cōsiliū erogatū studetq;
ip̃m toto posse q̃ pōt breui⁹ effectui mācipare.
Sequētis igitur aduēientis noctis medio sub
silenciō ad fores cenobi; clauēs gerēs manibus
aperat s; ad hostia veniēs per totā illam noctē
huc illuc discurrens. quo sint in loco posita nō
inuenit. **S**tupore et admiratione perterritus
cur hec sint nesciēns intueri. iam matutinali q̃
ad laudes debitas dominicas monachi exu
babant propinquante hora compellitur illi ad

cellulam retrogredi. manet in cella idem admi-
rans per diem illum. pponit sequenti nocte fa-
cere quod nō fecit. audet in tēcillis dextera. que
non potest. sperat stulta pecus contra leonē pu-
gnans triumphī glōriam adipisci. **R**uid in sen-
sate reris. putas agere vilis pecus. que leo for-
tissimus. **H**eromim⁹ contradicit. **C**essa ymagi
gloriosissimi jheronimi genua flectere. ipsum
ulterius non salutes. a tibi potestas protinus
concedetur vt cadas infoueam quam effodis
vt etiā dira naufragia iā admittas. non pos-
sunt impensa glorioso **H**eromimo seruicia quo
quomodo fiant a mercedibus vacuari. **R**etine-
bat siquidem in cella monachus ille diuini et
errans a dyabolico demoio mancipatus yma-
ginem jheronimi gloriosi tabule insignitam.
Cui singulis diebus antiqua consuetudine fle-
ctens genua se eidem pluries commendabat. **I**d-
circo vt eius mira clementia cunctis innotesce-
ret illo cum die tēnebat ne malum facerz qd
volebat. **I**gnorans vero hec ille monach⁹ sub
sequenti nocte ad fores cenobij iterum pgit. s-
quod precedenti nocte id hac facit. **N**e igitur mi-
mis inhereā verbis. per vnum fere mensem sin-
gulis noctibus hoc euenit. **C**ompleto namqz
vt puto mensis circulo in sompnis beatus **H**e-
ronimus sanctissimo cuidam illius monasterij

monacho apparuit. in stratu suo quiescenti nocte. eidem reuelans quid iste monachus faciebat. mandans q; illi ut debeat eidem monacho sic erranti dedarare quomodo ipse cum ob sui impensam reuerentiam custodiuit. ut hostia non videret. ad cogitatu ppetrandum scelus. et q; nisi velox de inceptis subsequatur emendaco sese de ipsius custodia remouebit. discessit q; p tñ⁹ ab eodem. Mane autem facto que viderat monachus alteri monacho enarrauit. ac ille se quid hic dicat non intelligē pluribus detestās sacramentis. cepit dicere sibi ppter cerebri vacuitatem hec sompnia euemisse. **T**ac; monach⁹ et recedit. **H**ic gaudens pponit nocte sequenti nullā aplius exhibēs solitā jheronimo scto reuerentia hostia mōsterij ad neq; op⁹ qd tādū affectauerat pagendū ad suū libitū ēserare. ut dicā breuiter qd diu miser hyātī aio cogitauerat mala operādi a Jheronimo more solito honore pūato sibi tēdita potestate. ut volūt sic effecit. sed tñ in fine gloriosi Jheronimi demētia nō defecit. ēcedēs itaq; ille de mōsterio nocturna hora alieno hitu occultatus pīs domū ad ueniēs p diē illū vndiq; circumiit. Cūq; noctis crepusculo domū intrass; ad lectū in q; vgo soror q̄scere tūc solebat. dā pcedēs tādū sibi eo de laūtauit. q̄ diu sororē dormiē potuit estimāē

45
Tunc inde exiens exspoliatis vestib⁹ sororis se
dextero lateri applicauit. Ad hec soror leui som
pno dormiens excitatur et virū iuxta se manu
senciens admodum expauescens. diris emissis
clamoribus ad se omēs piter euocauit. Currūt
ad puelle thalamum cundī cum lumine. ⁊ tan
dem in lecto inueniunt hūc iacentem. Mirantē
parentes ⁊ stupent. Cernunt hoc cundī qui cō
currerant ⁊ condolent. Interrogat a filio pater
discriminis tantī causam. reatum suum filius
silentio cōfiteatur. voluit enim vt dixi gloriofus
Hieronimus hanc suam stulticiam expiri. vt in
posterum humilior ⁊ astucior fieret ad cauendū
⁊ in prelio se tuendum. ⁊ ne amplius exemplo
hui⁹ quīs de sua sanctitate cōfideret ⁊ sparet.
Quanto enim maior inest homini sanctitas dū
est in mari mundi hui⁹ pcelloso. ⁊ inimicorum
agminib⁹ pleno in imbecilli carnis nauicula na
uigat: tanto maior instet timor ⁊ astucia se tuē
di. Infinitas pessim⁹ ille temptator dyabolus
nocendi possidet artes. qui incaut⁹ pgit. leuissi
me capietur. Qui in cundis timet. ab omnibus
dyabolis hic timetur. Certe plus nil nocet. q̃
spreto aliorum cōfilio vt ppria voluntas preci
pit ambulare. Qui sue tantū voluntati credit i
cundis. que facit finem odibilem adueiet. Ma
gnus exēplo iā finito cūctis timor de fragilitate

nostra maxima. et de dyabolica calliditate et a
stucia nobis omnibus demonstratur. Magna
et spes venie peccatoribus declaratur. Cernēs nā
q; se monachus sic a dyabolo delusum ac etiā
in tanta miseria captiuatum. Procinus suffra
gijs glorioſi Hieronimi. cuius semp deuotus ex
fiterat suā miseriā et culpā vehementissimam
recognoscens. in seipsum rediit. et de eadem pa
terna domo omni retardacōe abiecta lugēs et
dolens ad fontem penitētie pperauit. Deinde
vero in suo monasterio per duos annos in tan
te penitētie se asperitate afflixit. vt foret cor ho
minum insufficiens cogitare. Et opleto annoꝝ
duorum spacio ante dies modicos ex hoc secu
lo feliciter expirauit.

¶ Miraculum

Uenerabilis damasij portuenſis episcopi p
die exceptis litteris aliqua eis inscripta
corde audio intellexi. que ab eius reuerē
tiā nō obmittam. Rome cardinalis quidā no
mine celestinus glorioſi Hieronimi emul⁹ et detē
ctor dū die quodam in ouentu existēs cardina
liū more solito. ore audaci et temerario in eūdē
iniurie verba prūpetz dolore subito viscerū im
pellēte ad occulta natūe loca pperās viscēra oīa
pūn⁹ emanauit. et añq̃ illinc ēcedēt idē ex pira

¶ Alius quoq; Miraculū iūg
psbi cardinalis andreas noie isti nō simil

sed gloriosi **I**heronimi deuotissimus atq; cultor
pridie in eadem romana urbe multis circumsta-
tibus expirauit. Qui cum iam in ecclesia esset. pa-
ctis exequijs. que solent fidelium tumulandis
exhiberi corporib9. assistente summo pontifice
cum pene toto clero a populo romanorum. qui
ad eundem andream conuerant honorandu dum
emissis ululatus a crebris gemitibus in fere-
tro. cunctis stupentib9 a veluti amensib9 effcis
tamq; si a sompni dormicio excitaretur. mira-
biliter exsurrexit. Cumq; a romano pontifice e-
moto de ecclesia maiori beati petri apostoli uni-
uerso populo clausis q; forib9 interrogaretur.
Intulit hec verba. dum starem domino exanimatus in
dicand9. propter vestium a ciborum quib9
hactenus excesseram nimiam supfluitatem tar-
tareis cruciatib9 condempnaret. Subito adueni-
ens quidam solis plenitudo miueq; candidior
que fuisse **I**heronimum gloriosu. ad se inuicem
referentib9 qui astabant. intellexi. presentem iudi-
ci flexis genibus animam meam corpori iteru diuin-
gi porrectis precibus impetrauit. Quib9 finitis
verbis in actu oculi inde recedens. anima uti cer-
nitis corpori est coniuncta. Ad hec miratur sum-
mus pontifex. a ceteri audientes. fiunt hec nota
populo extra ecclesiam expectanti. consecretis eccle-
sie forib9. protin9 ecclesiam intrat oēs magnis

uocib⁹ deū a glorioſū **I**heronimū collaudātes

Multa nos mētis afflictō **M**iraculum

Mouet a contristat. intellectu q̄ plurimi
epōꝝ deū et dñm ih̄m xp̄m cui⁹ uicē ge
runt abnegātes. terrenoz quoz deus uenē est
reſtigñs inherētes. de ſtipendijs paupm de ſan
guine ih̄u xp̄i delicatiſſimis fercul. cū hiſtrioni
bus a ceteis diuitib⁹ ſuā ventris ēplent in glu
uiem. ad ſeditatē luxurie incitādā. reſtimētoꝝ
q̄ de die i diē ſupfluitatib⁹ abutunt. de paupib⁹
quoz mercedē raptā manu latrocinij deuorāt.
fame moriētes a frigore nō curantes. **Q**ui certe
nō ep̄i ſed dyaboli. Ep̄os enī aut ſāctiſſim⁹ aut
dyabolic⁹. **M**agni certe mei⁹ ſtat⁹ ep̄al. ſi picu
li infiniti. leuiſſimū pccm alijs ... putandū gra
uiſſimū ep̄o imputat. **P**ontificis etenī uiciū in
ſubditos diffundit p exemplum. **M**aiora ēc̄pi
entitracō magis creſcit. **Q**uot enī ouīū xp̄i vel
negligētia ep̄i vel exemplo in pccō deuiant. de
tot tenetur dñō reddē racōnem. **D**eu q̄d augu
ſtine kmē dicā. **G**raue nob̄ meſt pond⁹ gēuīs
ſarcīna. **S**i ego debiles hñs humeros. ſeu q̄t
portabo. **S**ūt certe in āguſtie vndiq̄ me torquē
tes. **A**c dū gues in p̄mptos ca⁹ intuoꝝ timorē
maximo ſuccreſcēte continue affligor a contriſtoꝝ.
Securi⁹ ē ep̄alē ſtatū fugere q̄ appetē. **L**auda
bo certe epiſcopatum tanq̄ vicariatū domini

nostri ihesu cristi. sed in illis qui in eo agunt vi
tam militū terrenorū qui mūdi pompas et glori
am appetunt non collaudo. p̄m̄mo eis consulo
vt eum fugiant q̄tum possunt. Meli⁹ certe fuif
set eis cum terrenis vitam agere terrenorū. q̄ i
pontificali culmine hec agētes. ad infima et pro
fundiora loca inferni decidere. tanto pre ceteris
cruciandi. q̄ to preceteris plura donaria recepe
runt. Intelligens ep̄orū plurimos poti⁹ nomen
gerere q̄ essenciam. potius lupos rapaces fore
cristi ouium q̄ pastores. destructores magis es
se cristī ecclesie q̄ rectores. qui xp̄ianorū elemo
sinas depredantes mercedem paup̄m. lupinis
faucibus superfluitatib⁹ ciborum et vestīū deuo
rant et cōsumunt. Quod absurdum est et ab ho
minabile et deslendum. Nec id cūco dixerim vt
talis abhominacō cunctis gentib⁹ innotescat
quaten⁹ si deum non metuunt. homines v̄ren
tes suis aliquoaliter abhominacōib⁹ retardent
Audiant queso hī tales ep̄i que narranda p
ponimus et saltē aliorū calamitatib⁹ terreantē

In superiorib⁹ egipti **M**iraculum
p̄b⁹ in deserto quodam ab hoib⁹ p
pter vite in comoda in habitabili. q̄dā
degebat monachus helpas nomine. antiquissi
mus. magne vite sanctitate radians. qui in vi
ta beatissimi Hieronimi eidem familiarissimus

valde fuit. quem idem beatissim⁹ Iheronim⁹ hui⁹
se prophetie spiritū pluries enarrauit. **H**ic die q̄
dam vt pluēs michi testificauerunt monachi
vita venerabiles. fide q; digni. qui se hec dixerēt
ab eiusdem sancti viri ore multotiens pauidisse
soliis incumbens oracōib⁹ sompno repentino
adueiente aliq̄tulum obdormiuit ⁊ ecce in visio
ne quo quidē modo multotiens de⁹ omnipotēs
grandia ⁊ occulta suis fidelib⁹ referat sacramē
ta. In quodā palacō mire pulchritudinis. in ef
fabilis. ⁊ a mortalib⁹ nūq̄ vise vt sibi videbat̃
erat. **C**ūq; p horam p palacium ill⁹ huc illuc
q; gradiens eius admiraret̃ pulchritudinē tā
vehementem. vidit quoddā pparari tribunal
a quibusdam nimie pulchritudinis iuuenibus
sericis. capetis. ⁊ vestibus. auro. gē mis. ⁊ mul
ta artificiū varietate decoratis. circūqua q; piete
inuoluta. In quo postmodum rex quidā mari
m⁹ ⁊ decorus cui⁹ aspectus tāte erat suauitatis.
vt nil vellet aliud quis habere. magna viroz
sole lucidiorū comitat⁹ societate reiens se posu
it. vt iudicia exercēt. In⁹ hec cuiusdā aia que
fuisse athōnitānū pfulē ab aliqb⁹ ibidē consistē
tib⁹ postmodū intellexit. ⁊ neq; spiritib⁹ cathe
nis igneis vinculis q; vincta. Instar fornacis
flāmas erūpens sulphureas deportata maiesta
tē glie pntat. Que pūsq; de aliquo interrogaret̃

cepit diris verbis se infernalibus mansionibus
dignissimam acclamare. **H**ac inter ceteras ma-
xime assignans principalem causam. quoniam vasis
mundi pompis intentus in diuinis. et vestibus. et
huiusmodi stulticijs delectabatur. **Q**uibus finitis
data per iudicem sententia. ut penis infernali-
bus traderetur. donec corpori iuncta duplices pe-
nas impetuum sustineret. **M**ox illum secum fe-
rens omnis illa nequam spirituum turba. inde diris cla-
moribus recesserunt. Deinde alterius cuiusdam
anima quam fuisse theodoni senatoris fratris pre-
dicti venerabilis damasii supra dicti episcopi simili-
ter intellexit. ante maiestatem regiam circum-
stantibus multis. nequam spiritibus eam grauius
sine accusantibus periclitatur. **C**umque a dyabolis in-
longum accusatio traheretur. et nullus ex aduer-
so aliqua responderet. **V**ir quidam sepius sole
splendidior et ut sibi videbatur pene ceteris a-
stantibus eminentior ad regis sedens dexteram
in pedibus se erexit. **Q**uo quidem surgente rex
manu propria silentium a cunctis fieri impauit. **T**unc
qui steterat omnibus opponens accusantibus.
hunc suum fuisse fidelissimum et deuotum. et ei con-
tinue exhibuisse reuerentiam specialem. eisdem mox
loquendi audaciam abstulit. et taciturnitatem
omnibus prouocauit. **P**ostmodum is flectens an-
te regem genua huic suo fidelissimo veniam et

eternā requiem solita pietate et misericordia in
finita clementissime obtinuit largiri. Ita tñ vt
p commissis in mūdo flagitijs in purgatorio pur
garetur suis precib⁹ vt voluit est adeptus. Tūc
omnis illa nephādoꝝ spūum multitudo gemēs
et ululans de illo loco profinus se remouit. In
uallo autem facto hore vni⁹ Iuuenis quidam
pulcherrim⁹ octo gradu per palaciū veniens
ad huncq; accedens se fore dixit a petro patricio
romanorum eius deuotissimo missum. quaten⁹
eiusdem preces exaudiens sibi impetrare a dño
filium dignaretur. Ad hec rex inquit. quod a
filio meo Iheronimo petr⁹ postular. certe fiat
Dñs omnibus sic finit⁹ a sompno illo mor te
lyas monachus excitatur. laudes immensas
deo reddens et Iheronimo glorioſo. Qui diem
illum in quo tam miranda viderat prenötans
eodem postmodum intellexit die Ep̃m antho
mitanum et theodonium senatorem ex hoc se
culo migēſſe. quo liq̃do pt; hec vana sompnia

Magnā puta **M**iraculū nō fuisse
bas augustine karissime aliqb⁹ admi
rationem inducere. velut si quod nonū
et mauditum eis proponeres dum i tuis pristi
mis litteis quas ēcepi Iohāni baptiste et ceteris
apostol Iheronimū sanctissimū equalē in san
ctitate et gloria racōib⁹ sine dubio efficacib⁹

et visionibus mirificis conprobaret. Certe nō
est aliqualis ambiguitas virissima et omni fide
et deuotione dignissima fore ista. Nec puto aliq
bus eius vitam sanctissimam et eius tanta pro
digia hominib⁹ infueta non ignorantibus admi
racōis aliquid euenire. Sed qm̄ tunc tales fue
runt racōes ad veritatem huiusmodi declarā
dum q̄ meas leuissimas et impitas nunc illi ap
ponere non deceret. Omnibus om̄ssis visionē
mirabilem. quam venerabilis vir Cirillus ep̄s
alexandri⁹ se vidisse suis ad me plurib⁹ dieb⁹
iam elapsis destinatis litteis affirmabat. breui
ter introducam. Post obitum beati Hieronimi
gloriosi anno completo in die natiuitatis glorio
sissimi Johānis dñi precursoris expletis laudi
bus matutinis. dum memoratus pontifex. mo
re solito in ecclesia solus ante altare eiusdem p̄
cursoris dñi flexis genibus ipsius gloriā et ex
cellentiā multa spiritus dulcedine cōtempla
retur. repente in sompno ibidē aliqualiter ob
dormiūt. et ecce i ecciam vt sibi videbat⁹ clarissi
me. binatim quorūdam speciosissimorū hoīm
vltra huānam estimacōnem tantus alternatī
suauissimos cōtinentiū turba vehementissima
mirando ordine reiebat. Deinde binatim omēs
ad altare procedentes et ibidē flectentes genua
ad sedendū singuli se in ecclesia ponebāt. Cūq̄

illorum hominum iam esset ecclesia valde plena
post omnes viri duo eminentiores ceteris in to
to similes atque pares infinite sole splendidio esset
stola induit candidissima. auro et gemis undique
ineffabiliter rutilantes venientes ecclesiam pi
ter intraverunt. **A**d quorum introitum omnes in
ecclesia residentes protinus flexis genibus eisdem
summam reuerentiam persoluerunt. **T**unc duo
illi viri altari ab eisdem reuerentia exhibita in
duabus cathedris aureis mira lapidum precio
forum varietate et pulchritudine decoratis si
bi a quibusdam pulcherrimis iuuenibus pre
patis ambo pariter condecorunt. et sic silentes
aliquotulum permanserunt. **I**nterim facto inter eos file
tio. cepit alter illorum duorum alterum impellere ad loque
dum. Cumque longa admiratio altricatio oriretur. ut quis
primo inciperet predicare. **C**eperunt singuli ut Ihe
roimum iohannis cuius erat die illa solempnitas
laudes et magnificencias explicaret magnis
vocibus acclamare. **Q**uo viuis illorum sermonem
more incipiens laudes beatissimi precursoris
domini tanta loquela dulcedine. tantoque verborum
ornatu. nec non et sententie grauitate contexuit
quod fas non esset lingue hominum declarare. **F**inito
itaque sermone illo. alter quem iohannem baptista
cuncti qui aderant noxiabant. eidem grates re
ferens multiplices. hec circumstantibus ad eius

fouee in qua corp⁹ venerandum iacet accedēs
 terram cepi effodere sepulture quatin⁹ sacratīf
 simum corp⁹ inde albatū in tumulo marmoreo
 mira pulchritudine vndiq; decorato. qđ hac
 de causa fuerat fabricatū. Postmodum ponē
 tur. Cumq; iam fuerat fouea vacuata. cunctis
 cernentibus. corpus sacratissimū in medio fo
 uee tanq̃ in aere nulla parte terram tangens
 pmanebat integrum. nec corruptione aliqua
 violatum. Quod inde eleuantes cū odore tam
 vehementissimo et suauī. q̃ talem olfact⁹ hoīm
 nūquam sensit. sic collocauimus in altari. qua
 tinus a populo reliquie sanctissime viderentur
¶ 8 autem illo die me cūdisq; qui aderant astā
 tibus sunt pacta miracula glorioſa explicandi
 ea nullatenus cōpos essem. **C**eci enim sedēcū
 illas reliquias tangentes facie. visum protin⁹
 receperunt. **T**res precipue demoniaci cathenis
 vincti in illam ecclesiam plurimoz hoīm mani
 bus deportati. sunt protinus liberati. **M**ulieris
 cuiusdam vidue paupcule puerulus cui⁹ vni
 cus filius in ecclesia fuit p̃gentium multitudi
 ne suffocatus. quem mater inueniens dolens
 et lugens. mox in vlnis pueruli cadauer ad fo
 ueam in qua sepultum fuit corpus **I**heronimi
 glorioſi deferens. cum in foueam proiecit. **H**ec
 dicens verba Sancte **I**heronime glorioſe hinc

non recedam donec restituas michi unicum filium
quem amisi. Mirabilis certe deus in sanctis suis
faciens prodigia insueta. statim ut terram exten-
di pueruli corpus tetigit. eidem est anima iuncta
Quidam vir corpus cuiusdam filii sui de sepulcu-
ra in qua per triduum steterat extractum. mox
ad foueam illam currens detulit. et illud in foueam
sic proiecit. Qui Iuuenis fuit illico vite pristinae est

In mirabilia pene fozent stitutus
miracula que pacta sunt a mane usque ad
vespas. quo quidem tempore gloriosum Ihero-
nimum cadauer de fouea dissepultum in altari exten-
dit collocatum. Sed tamen ad huiusmodi miracula ulterius
non procedam. Vnum quod nocte sequenti accidit
non silebo. In hora siquidem vespertina corpus illud sa-
cratissimum in monumento quod proprium posuimus. huius-
mane monumentum vacuum est repletum. et corpus
sanctissimum fouee pristinae inuenimus restitutum. Quo-
dum ego plurimum admirarer nocte sequenti mi-
chi dormienti beatus Iheroimus apparuit in visioe
plurima michi gratia patefecit. Sed inter cetera
verba talia mihi dixit. Nouis cyrille quod corpus meum
de fouea in qua iacet nullatenus extrahetur. quousque ci-
uitas iherusalem ab infidelibus capietur. Quo quidem
tempore roma delatum ibidem multo tempore requiescet. Ad
hec expropheta quod videram cunctis episcopis et alijs viris
catholicis enarraui quod autem quoniam hec facient alii non

agnosco. Si quit vñle aut bonũ in hac episto
la diriz: non meis s̃ gloriofissimĩ Iheronimi me
ritis imputetur. Si quit vero supfluum inuñle
et non bonum diriz: solum mee insipientie a ne
gligentie causa hoc accidisse ab omnibus iudi
cetur. Mei Augustine karissime in tuis oracõni
bus memor esto Amen.

Explicat Epistola beati Augustini doctoris
Erimii ad beatum Cyrillum secundũ Ihero
solomitani Episcopum de magnificentijs
Erimii doctoris beati Iheronimi presbiteri.
Incipit Epistola beati Iheronimi. Ad Susã
nam lapsam.

Nto leuius esse crimẽ. vbi homo pec
catum suũ vltro confitetur. q̃ vbi ce
lans mala inuitus detegit. a nolens
publicat. Quid agis anima. Quid co
gitacõib⁹ estuas. Quid nõ irrũpis vocẽ mētis
tue. exponẽs ardorem. vt aliquod solaciũ capi
as. hoc plane hoc erit quasi remedium qđdam
egritudinis tue. si apto ore. cõceptũ digiras sc̃e
lus. Nam vulnus tumidũ q̃uis gẽue. cum fue
rit aptũ euaporans prestat refrigeriũ passioni
Audite qui p̃pe estis. a qui lōge quĩ timentis de
um. a ecclia; ei⁹. Gaudeo cū gaudeatis et tristis

sum cum lugetis. sicut scriptum est. **G**audē cū
gaudentibus. flere cum flentibus. Vos inq̃ ap
pello qui caritatem cristi verissimam retinetis.
et non super iniquitatem gaudetis. sed potius i
gemiscitis. **A**duertite verba oris mei. et an hec
iusto ex dolore pcedant indicate. Virgo nobil
dei ditata xpō. sapiens erudita. cuit in foueam
turpitudinis. concepit dolorem. peperit iniqui
tatem. Se perdidit. ecclesiam maculauit. hinc
omnis anima cristiana graue vulnus excepit
quia datum est sanctum cambus. et margari
te misse sunt ante porcos. **A** rapidis enim ho
minibus nomen laceratum est sanctitatis. Et
ab immundis et luteis pretiosum conculcatū
est propositum sanctitatis et castitatis. Hinc
est? animo meo. Hinc insanabilis dolor. quia
vnum malum bona plurima secum trahit. Et
vnius anima peccatrici totam lucem pene ob
scura uit ecclesie. **A**udite me nunc omnes popu
li. et videte dolorem meū. **V**irgines mee et ju
uenes mei abierūt in captiuitatē. Vere hec est
captiuitas vbi aie pccō captiue ducūtur. **A**ssu
mam ergo vocem pphetice et flebilis dicā. **A**d
te g̃ nūc michi smō est. que caput hoz et cau
sa maloz es. que multiplicat misera. cū gloria
vginitatis nomē etiā pdidisti. **N**ephas est eni
fusānam vocai nō castā. nō licz noiri qd̃ nō ē.

Vnde incipiā. **Q**uid primum. **Q**uid vltimū di-
cam. **B**ona cōmemorem q̄ p̄didisti. an mala de-
fleam q̄ inuenisti. **E**ras virgo in paradiso dei.
v̄tiq; inter flores eccl̄ie eras sponsa xpi. **T**ēplū
dñi eras. habitaculum spūs sancti. Et quotiēs
dico eras. necesse ē totiēs ingemiscas. quia non
es quod fuisti. **I**ncedebas in eccl̄ia tanq̄ colum-
ba illa de qua scriptum est. **P**ēne columbe de ar-
gentate et posteriora eius in pallore auri. **S**plē-
debas vt argentum. fulgebas. vt aurum. cū fin-
itima cōscientia pcedebas. **E**ras tanq̄ stella i ma-
nu dñi. nullas belli nebulas. nullum. ventum p-
timeſcebas. **Q**ue ista ēpente cōuerſio que ista
repentina mutacō: de dei virgine facta est corru-
pō sathane. **D**e sponsa cristi cortū execrabile
de habitaculo spūs sancti tugulum diaboli. de
templo dei. sanum immūdicie. **Q**ue incedebas
cum fiducia vt columba. nūc lares in tenebroſ
vt stellio. **Q**ue fulgebas. vt aurum ppter virgi-
nitatis decorē. nūc vilior facta es q̄ lutum pla-
tearum. vt etiā indignoꝝ pedibus cōculceris.
Que fueras stella radiās in manu dñi. velut de
alto ruens celo. lumē tuum extindū est. **C**ouer-
sa es in caribdm. **V**e tibi misera **I**terū v̄e que
tāta bona ppter p̄uipis luxuriā perdidisti.
Quam tibi spem apud xpm dñm reliquisti. cu-
ius membra meretricis fecisti. **Q**uās te spiritus

visitabit. cum cum repudiaueris. Quis te a co-
gitationibus quoq; sordidis longe faciet. S;
veniamus ad humana. vt illa diuina noscant.
Quis sanctorum vel que sanctarum tibi proxi-
mare non horret. Aperi oculos si potes. erige
frontem si vales aliquem sanctorum intueri si
ducialiter. Nonne faciem tuam conscientie. co-
missa tamq; plumbum indinant. et deprimunt.
Nonne tenebre ante oculos et caligo versabi-
tur. Nonne timor et tremor animam tuam et
membra tua quassabunt. Quid facies coram ca-
stis apostolis. Quid facies coram helia et danie-
le et tantorum exercitu prophetarum. Quid faci-
es coram Iohanne. Quid facies coram marie
et tede immaculato thoro puritatis. Quid deni-
q; coram angelis sanctis. Nonne splendore et
claritate immaculatoꝝ quasi fulminibꝰ percussa
conbureris. S; dictura es forsitan. non potui su-
stineri. quia carnē fragilē circumferebam. Res-
pondet tibi sancta ecclia. cū suis innumerabilibꝰ
socijs. Et nos eadē carne fuimꝰ amicti nō tamē
plenū ppositū castitatis nre aut fragilitas car-
nis potuit mutilare. aut seuitia tyrannorum p-
varia tormenta deicere. Reuera non potest ca-
ro corrupti. nisi fuerit mens ante corrupta.
Remanebit igitur in crimine anima q̄ carnem
pcedit in crimine. Sed dicis nolui hoc malum.

si passa violentiam. **N**on debet tibi illa fortissima
fufanna. cui⁹ tu nomen fallaciter baiulas. Ego
inter duos presbiteros posita inter duos itaq;
iudices populi. inter filuas paradisi constituta. vim
ei non potui quia nolui. tu ab vno ineptissimo a
dolescente in media ciuitate quomodo vim potuisti p
ferre. nisi quia vltro violari voluisti. Quis deni
q; tuas voces audiuit. Quis obluatones sen
sit. hoc cui tam certum. plus illatam violentiam
voluisti detegere scelus. Si non alijs. vel tuis penti
bus. vel tuis sororibus debuisti. Esset enim excu
satio felicitatis. esset et conscientie plena purga
tio. si hostem pudicie deduxisses in publicum
Sed erubuiisti forsitan. ne te violatam multa cog
noscerent. Vt quid timuisti vbi non erat timor
Esto autem pudor prohibuerit. Quid de secunda
comixtio dices. quid de tertia. quid de frequen
ti comertio feditatis. Cessat iam violentie figmen
tum cessat ruboris argumentum. Vbi tocians
membra illa dicata christo celesti. mecho tuis visce
ribus polueda prebuiisti. horret animus. mens e
bescit. cum ad ymum sceleris puenitur. Nam
et medicus quod fortis sit animo. cum alius secat
vulnus puto ex parte aliqua sustinebit horrorem
heu perditam Iam nec intelligis omnes vias excusatio
nis penitus exclusas. iam nec sentis quantum tibi
mali in anima. et in carne nepharia libido contulit

Non istam ofusionē de te tu⁹ expectauerat pa-
ter. qui te sibi singularem gloriā oputabat. **N**ō
hūc ludū. a has lacrimas ex te sibi nascituras
crediderat mater. q̄ ptus sui gemitus p tuam v̄
gimitatem spabat ē quē cōfoueri. **N**on fratres
tui. non sorores hoc ex te dedec⁹ expectabant.
quos omnes quasi vno gladio tui sceleris gra-
uiter sauciaſti. Et si fuisses quasi sorte defuncta
desſeſſent te modice ppter deſiderium pntes. ſi
exultaſſent ſuauiſſe. quia immaculatam pmiſe-
rāt virginem. hoſtiam viuā deo p̄piciatricē vi-
ſuorum delictorum. **A**t nūc plangunt mortuam
vinam. a non viuam. mortuā vtiq; gloria reſur-
rectionis. vinam de decoris turpitudine. **I**nga-
tus eſt pater ſuis viſceribus. e quibus ſata eſt
maledicāt mē ſuo vtero. ex q̄ in hanc lucē infe-
liciter pceſſiſti. nec tū modū ſuo dolori ēpiunt
niſi hoc plane ſolū vident ſibi habē ſolaciū. qz
nec te p̄ opulit. nec mater coegit vt v̄gimitatē
pfitereris. quā vltro a p̄p̄ia volūtate profeſſa
eſ. **I**n tantū tibi mīſera non intelligis pondus
in die iudici⁹ creſcere. quia non ſeruasti quod
vltro pmiſiſti. **Q**uibus ſp̄m̄is te ſerpēs ille ne-
quiffimus obligauit. quibus te venenis inter-
fecit. ille quā euam decepit vt tanta te cōtate
pcuterz. tantā in te ai tui fecit obliuionē. nō eſt
memorata dici ſancti. diei dominice r̄ſurrectionis

in quo dño altari te obtulisti. In tãto itaq; so
lemni cõuentu ecclie. inter lumina neophitoꝝ
inter candidatos egni celestis. quasi regina re
gi processisti. Non es memorata. ¶ Qualis ad
te die illo facta est allocucō. Aspice filia. intueri
virgo. quãtus ad sponsi tui ⁊ dñi gloriam con
nenerit populus. Seruare te oport; fidem quam
sub tantis testibus polliceris. Semp cogita cui
virginitatē tuā spōsponderis. facili⁹ te oport; san
guinem cum spū fundere. q̃ p̃dere castitatem
Dñs tunc in illa die consecracōis dīdis. ⁊ mul
tis super castitate preconīs. sacro velamine te
cta es. Vbi omnis popul⁹ dorem tuam subscri
bens. non atramēto. s; spū. Pater clamauit. A
men. Vincoꝝ lacrimis. cū hec humana confide
ro exēpla. pūgor stimul. Nā si inter decē testes
cōfestim spōsalib⁹ nupcīs cōsumatis. quib; femi
na viro cōiuncta mortali. non sine piculo perpe
trat adulteriū. quid vbi innumerabiles testes
ecclie coram angelis ⁊ exercitib⁹ celi. facta copu
latio spūalis p̃ adulterium soluitur. Nescio an
possit ei condigna mors an pena cogitari. Dicūt
aliquis. melius est nubē q̃ vri. hoc dictum ad
non pollicitam p̃tinet. aut non velatā. Ceterū
q̃ fuit cristi. ⁊ sanctum velamen accepit. iā nup
sit. iam immōli cōiuncta ē viro. ⁊ iam si voluerit
nubē cōi lege cōnubij adulteriū p̃petrat ancilla

mortis efficiatur. Si est hoc ita. quid de ea dicen-
dum est. que a occulta furtiva turpitudine con-
stupratur. a fingit se esse quod non est. Sed ad
te iterum redeo. quod obliuionem tantorum passa
es bonorum. a receptaculum tantorum facta es
malorum. Quomodo tibi i actu illo ignominio-
so. non ueniebat in mentem habitus vilis. pro-
cessus ad ecclesiam inter uirgineos choros. Quo-
modo oculos tuos non perstringebat lux vigili-
arum. aures tuas non penetrabant ymnorum spua-
lium cantus. Mentem tuam non uentilabat lo-
cum celestium uirtus. Hoc uel maxime dama-
te apostolo fugite fornicacionem. quia omne pec-
catum quodcumque fecerit homo extra corpus est
qui autem fornicatur in corpore suo peccat. Et cum dicit
in corpus suum peccat. tamen in ipso peccat de-
monstrat. Nam subiungit non estis uestri. Nam
empti estis precio magno. glorificate deum in
corpore uostro. Iterum inquit fornicacio a omnis
immundicia nec nominetur in uobis. sicut de-
cet sanctos. Et seposita omni adulatione. sente-
tiam figit Apostolus. Hoc inquit scitote. intel-
ligentes quia omnis fornicator aut immundus
non erit heres in regno christi et dei. Hec tanta
et terribilia non ueniebant tibi in mentem cum
ad illud opus nepharium tua membra pateret. Si
morsifera te obliuio tamquam in gurgite altissimum

demergebat. et tanq̃ captiuam execrabilis libi
 do ducebat. Nonne vel illum locū tabulis sepa
 ratum in quo in ecclia stabas recordari debuisti
 ad quē religiose et nobiles matrone certatim
 turrebant. petentes oscula oris. quia melior et
 dignior et sanctior eras. Nonne vel illa precepta
 q̃ script⁹ p̃ies ingerebat recordari debuisti. Di
 uisa est mulier et uirgo. Que non est nupta sol
 licita est q̃ dñi sunt. quō sit sancta et corpore et
 spiritu. Nec corpore quidem fornicando. spiritu
 autem uirginitatem menciendo. p̃ nephas so
 let fama subsequi fecim. tu autem ad malam fa
 mam puenisti. Nam cum ante trienniu rumor
 quidā et susurracō de te fuisset. tu sinceritatē p̃
 tendebas. ṽndictam de inimicis tuis in ecclia
 postulabas. Quos estus ego sustinui quos pa
 ter tu⁹ pro tua pertulit opinione labores. req̃
 rens singulos et astringens. vt ad autorem in
 famie veniremus. Graue enim nobis erat et in
 tollerabile de uirgine. vel turpe quid dici. Nec
 hoc verebaris ne hos ante oculos haberes in
 festos. qui pro tua opinioe laborabant. multū
 temeraria. multum audax vt te cōscientia nō
 terreat. et simulata uirginitate putares te etiā
 deo posse non displicē. Sed ille qui dixit nichil
 occultum quod non manifestetur. et vos quidē
 fecistis in occulto. ego autem faciā i manifesto

Ille qui non mentitur furtiuū scelus deduxit in
publicū. et in conspectu solis huius tenebrarū ope
ra denudauit. Quicquid prædit sermo crudelior
cucurrerit. cupiens moderari non inuenit. Oblita
ergo propositū. oblita penes. oblita etiam totā
oblita honore dignitatis. et ita prout terribili in
dico complexa es corruptionem. et protulisti fru
ctum confusiois. finē vero mortem seuissimam.
et interitum sempiternum. Et certe non habes
quod de nostra negligētia conqueraris. Quod
cumque enim ad officium pertinet pastoris. et tibi
et omnibus non negatū est. Dilectio spūalis ad
hibita cōmonē non defuit. Ablata ergo domui
pariter ut scriptum est. ad mōsteriū virginale
tūstisti. In te tot posita. non dico tutanda esse debu
eras si uoluisses alijs tutelam prestare. Sed fru
stra hec et alia sunt posita. frustra ymnium vir
ginitatis exposui. quo et gloriā propositi et obser
uantia decātares. Seminaui secus uia. seminaui
in spinis. seminaui in petrosa. Aut enim ex corde
tuo uerba mea demones rapuerūt. aut malū co
gitacōib⁹ suffocata sūt. aut atuerūt nimio ardore
et bidis. heu me ubi putarā edificare auxilium argen
tū. lapides preciosos. muera sūt ligna fenū stipula
materia arsurā. laborasse igitur me dicā cum propheta.
heu me quia factus sum sicut qui colligit stipulā in messe
Et quod si tibi soli dāpnū fecisses eam quod tristitia

¶ **S** forsit an tollerabilis. Nunc vero q̄tas aīas
hoc scelere tuo sauciasti. Quantas aīas. de p̄po
sito tuo penitere fecisti. Quanta etiam labia in
fidelium inquinata. viam dñi blasphemando.
Apuit in nos gentilitas os suum aduersus ec
clesiam sanctam. synagoga iudeorū p̄pter tuū
dedecus exultauit. Quid si is qui vnum scanda
lisauerit mola circumligari ⁊ precipitari debet
in mari. Quid de te pronuncias. p̄ cuius scelus
omnis anima fouciata est. nomen dñi in genti
bus blasphematum est. Nonne quotiens dicit
O virgines. tibi cumulus iniquitatis accrescit
Iaces ecce vulnerata. iaces ecce prostrata. Cu
pio prodesse. sed subuenire non possum. quia
totum caput in dolore cor in mesticia. a pedibus
vsq; ad caput. sicut ait ysaias Nō ē malagma
imponere. Infirmitas tua omē humane medi
cine exclusit auxilium. Iterum et post hec inq̄t
Conuertere ad me. nōq̄t nō est ēfinaī galaad
aut medicus non est ibi. Quare nō ascendit sa
nitas filie. populi mei. hec vsq; dicta sapientia
sapientibus hec sentētia dei ad penitentiam vo
cat peccōres. Penitudo est necessaria. necessaria
est penitētia. q̄ aut equet crimina. aut certe ex
cedat. Inde ergo si simplex peccm hoc adulteriū
est. an duplex sit. per illam necem q̄ facta est i
occulto. Secundo penitētia non verbo agēda ē

sed actu. **H**ec autem sic agitur. si tibi preponas
ante oculos dñi. q̄tam gloriam perdidideris. et de
quo libro vite nomen tuum deletum est. et si te
iam positam credas p̄pe illas tenebras exteri
ores. ubi est fletus oculor̄ et stridor dētium. nec
aliud remedium esse cognoscas post tunicam
baptismi. q̄ penitentie solaciū. **Q**uātā vis af
flictionem. quantum vis laborem et indecorem e
ris cōrenta dummodo ab eternalib⁹ penis libē
ris. Ergo hec tecum cogitans. et mēte cōgrediēs
facti tui ipsa iudex esto crudelior. In primis om
nis cura vite huius intermittenda est tibi. Qua
si mortuam te existimās. sicut es. quomodo pos
sis reuiuiscere cogita. Deinde lugubris tibi acci
pienda est vestis. et mens et membra singula
digna castigacōne punienda. **A**mputentur cri
nes. qui p̄ vanam occasionem luxurie prestitu
erunt. defleant oculi lacrimis. qui masculum nō
simpliciter aspererūt. **P**allescat facies q̄ quon
dam rubuit impudice. totū deniq; corp⁹ incuria
et ieiunijs macētur. **C**inere sparso. et apto ali
tio perhorrescat. quia male sibi de pulchritu
dine placuit. **C**or vero sit liquens tamq̄ cera.
Ieiunijs illicitans seipsum. quāē sit ab inimico
subuersum. **S**ensus autem crucietur. quia in
membris corporis dum haberet dominacōnē
malum gessit imperium. **T**alis vita talis actio

si fuerit pseuerans d; sperare. et si non gloriā cer-
te pene vacacōnem. dicit enim domin⁹. **C**onuer-
timini ad me. ⁊ cōuertar ad vos. sicut ouerfus
dauid iustificat⁹. Sicut nymue peccatrix illa ci-
uitas. incumbentium sibi euasit interitū pccōr.
Sed tu q̄ iam ingressa es cognomine penitentie
vsq; ad exitum vite insiste. misera fortiter here
tanq̄ naufragus tabule sperās te p ipam pos-
se de profundo finimum literari. **A**dhuc peni-
tentie vsq; ad exitum vite. **N**ec tibi presumas
ab humano die posse remiam dari. quia decipit
te. quicūq; hoc tibi voluerit polliceri. **Q**ue enī
pprie in dño peccas ab ipso solo quē remediū
de te autē qd dicā. fili serpētis minister diaboli
violator templi dei. qui i vno scelē duo crimīa
ppetrafti. et adulteriū vsq; et sacrilegiū. **P**la-
ne vbi vas xpō oblatum dño dedicatum. demē-
ti temeritate polluisti. sicut balthasar rex ille
psarum. quia in vasis dñi q de templo iherusa-
lem fuerant sublata bibē cum suis amicis et cō-
cubinis vsurpauerat. ipa nocte manu angeli p-
cussus crudeli morte punitus est. **Q**uid de te ar-
bitraris pōte piter ⁊ piturē. quia vas racōna-
bile ossecratum xpō. sanctificatum a cristo. teme-
rarie impietatis polluisti sacrilegio. Et tu xpo
filiū immemor dei tui cōtempitor. meli⁹ fuerat te
omnino nō fuisse natum. q̄ sibi iehenna xpiū

filium vendicaret. Licet et te dura conscientia sceleris agat. per diuersa precipitem. fugit enim impius nemine persequere. tamen nequit a pastore etiam omni morbi de vel mortis medicaminis denegatum sit. Do consilium. percare ultro carcerem perire. obuias cathemis viscera anime tue. gemitu ieiuniumque deficiens. sanctorum petas auxilium. iaceas sub pedibus derisorum. ut non tibi per cor impenitens thesaurizes iram in die ire. et reuelationis iusti iudicii dei. qui reddet singulis secundum facta sua. Nec te in eorum numero constituas quos lucas apostolus paulus qui ante peccauerunt inquit et non egerunt penitentiam. super immundicias et fornicationibus et libidinibus que gesserunt. Nec tibi de multitudine peccantium similitudinem blandiaris et dicas. non solus hoc egi. multos habeo socios si recogita. quia multitudo sociorum impunitatem criminum non facit. Nam sodomia et gomorra in totis quinque ciuitatibus innumerabiles usque habitantes. et omnes propter que libidinosae tractauerunt corpora sua. ymbribus igneis conplagati sunt. Solus autem loth de illo inhabitabili effugit incendio qui se ab illa turpitudine presterat alienum. Exlude ergo vel nunc infelix de corde tuo. blandimenta spiritus. et luctu et fletibus continuus dum in corpore tuo immundicia illa tenebrosa versat. remedium tibi in die necessitatis acquirere. spiritus ante oculos habens apostoli iniam

quia omnes nos manifestari oportet ante tribu-
nal xpi. ut referat unusquisque propria corporis se-
cundum quod gessit siue bonum siue malum.

Quis consolabitur te virgo filia syon. quia mag-
nificata est sicut mare contritio tua. Effunde sicut a-
quam cor tuum contra faciem domini. extolle ad eum
manus tuas. pro remedio peccatorum tuorum. accipe
igitur lamentum. **E**t primum quidem nullo die in-
mittatur psalmus. qui sine ocio cantandus est et
usque ad versiculum. **C**or contritum et humiliatum
deus non spernit. cum lacrimis gemitusque percutit.
Insuper hanc etiam lamentationem non sine com-
punctione cordis in conspectu diei iudicii infun-
de. **Q**uis dabit capiti meo aquam et oculis meis
fontem ut defleam vulnera anime mee. **R**ecessit
sonus ymnorum et leticia psalmorum et successit
stridor dentium et fletus oculorum. **O**bmutui et
humiliata sum. et filii a bonis et dolor meus per
singulos dies renouatur. **C**oncaluit cor meum
intra me. et in meditatione mea exardescet ignis
Tremor et timor venit super me. et contexerunt me
tenebre. **A**bissus circumdedit me. postremo de-
mersit caput meum in fissura inferni. **D**eu me quod
facta sum sicut gomorra. **Q**uis miserebitur anime
rum meorum. **D**urum offendi quod sodomam. quod legem
nesciens illa deliquit. ego accepta gratia pecca-
ui in domino. quem propiciatorem habui. et perhenmi

iniquitate offendi. O q̄ acerb⁹ fruct⁹ luxurie.
amarior felle. crudelior gladio. Quō facta sum
in desolacōe. subito defeci. perij ppter iniquitatē
meā. velut sompniū exurgentiū deo. in ciuitate
dñi nulla facta est ymago mea. Deletū est de li
bro nomen meū. facta sum sicut noctua in domi
cilio sicut passer vnic⁹ sup tectū. Lugete mōtes
et colles. lugete metestie siluaz. repilia terre.
et celi volucres. Nā vos beate fere quib⁹ nullus
metus de inferis. nec pena crudel⁹ tartari. qz ha
betes sensū deliquim⁹. Memēto dñe qz puluis
sumus. vide humilitatē meā et laborē meū. et di
mitte oia pccā mea. Tu⁹ s̄mo ver⁹. tua promi
sio. Nolo inquit mortē pccōis. tm̄ cōuertat et
vuiat. Ad te deus me⁹ ouersio mea. qz solus po
tes renouare oia. et ab inferis aias r̄uocas. Tu
soluis opeditos tu elisos erigis. mortuos susci
tas. Erraui sicut ouis p̄dita quē famulā tuā ne
lup⁹ crudel⁹ glaciāt. Nec in inferno erit cōfessio
Sordidatā nō aspneris me. in ira tua dñe suffe
rā qz peccaui tibi. Crudelitate dñe iustifices cau
sam pnie cōfessiois pseueratiā tribue. ne me in
duret deceptor. Michi grām p̄stari de tuo fon
te cupio. et in eternū tibi adherē dñe de⁹ me⁹.

Explicit Epistola Gloriosi Iheronimi. Ad su
sannam lapsam.

59
Incipit Epistola sc̃i Hieronimi ad Elpodox

Quanto studio et amore contenderim. ut
piter in heremo moraremur cōscīu mu
tue caritatis tue pedus agnoscat. Quibz
lameis. quo dolore. quo gemitu te abeuntem
psecutus sim. Ne quoq; littere testes sunt. q̃s
lacrimis cernis interlitas. Verum tu quasi p
uulus delicatus cōtemptum rogantis p blandi
menta fouisti. Et ego incautus quid tūc agerē
nesciebam. Tacerem. Sed quod ardentē vo
lebam moderate dissimulare non poterā. Impē
sius obsecrarem. si audire nolebas. quia simili
ter nō amabas. Quod vnū potuit spreta cari
tas fecit. quem pntem retinere nō valuit. q̃rit
absentem. Quō igitur et tu ipse. abiens postula
ras vt tibi postea q̃ ad deserta migra ssem inuī
tatoria scripta trāsmitterē. et ego me facturum
pmiseram. inuīto iam p̃pera. Nolo pristinarū
necessitatū recorderis. nudos amat hēmus. No
lo te antiquę pegrinacōis terreat difficultas.
Qui in cristo credis et eius crede sermonibus.
Querite primū regnum dei. et hec oīa apponent
vobis. non tibi pera sumenda. nō virga est. Af
fatim diues est qui cum xpō paup est. S; quid
ago. Rursus improuidus obsecro. abeant pre
ces. blandimenta discedant. debet amor iesus

iraſci. **Q**ui rogantem otempſeras: forſicā audi
as oburgantem. **Q**uid agis in paterna domo
delicate miles vbi vallum. vbi fossa. vbi hye
ps acta sub pellibus. Ecce de celo tuba canit. ec
ce cum nubib⁹ bellatur⁹. ortem impator arma
tus egreditur. ecce bis acut⁹ gladius ex ore re
gis pcedens. obuia queq; metit. ⁊ tu michi de
cubiculo ad aciem. tu de vmbra egrederis ad so
lem. Corp⁹ assuetū tunica. lorice onus nō fert.
Caput optum lintheo galeam recusat. Mollē
otio manum durus exasperat capulus. audi
edictum regis tui. **Q**ui mecum non est contra
me est. et qui mecum non colligit spargit. Re
cordare tyrofin⁹ tui diem. quo cristo in baptis
mate consepultus in sacramēti verba iurasti.
pro nomine eius non te matri parāturum esse
non patri. Ecce aduersarius in pectore tuo. cri
stum conatur occidere. ecce donatium quod
meditatur⁹ accepas hostilia castra suspirant.
Licet paruulus ex collo pendeat nepos. licet
sperso cerne ascissis vestibus. vbera quibus te
nutrierat mater ostentat. licet in limite pater
iaceat. per calcato parge patre. siccis oculis
ad vexillum crucis paruola. solum pietatis
genus est in hac re eē crudelē. Veniet veniet
dies postea. q̄ victor reuertaris in patriā. quo
iherosolimā celestē. vir fortis coronat⁹ incedas

Tunc municipium cum paulo capies tunc a
parentibus tuis eiusdem civitatis ins petes. tunc
et pro me orabis qui ut vinceret in civitate. Ne
quid vero nescio. quia te nunc dicas compe de prepediri
Non est nobis ferreum pedem. non dura precordia. non
ex filice natos. hyrcane nutriere tygrides. Et
nos per ista transivimus. Nunc tibi blandis vidua
soror heret lacertis. Nunc illi cum quibus adole
visti vernaculi aiunt. Cui nos servituros relin
quimus. Nunc et gerula quondam iam anus. et nu
tricia secundum post naturale pietate patrem clamat
moriturus. Expecta paulisper et sepeli. forsitan et la
ris vberum pellibus. arata rugis fronte antiquum
referens. mamma lac dare cogeminet. dicant et
si volunt grammatici. In te omnis domus redina
ta recumbit. facile rupit hec vincula amor christi
et timor gehenne. At contra scriptura precipit
parentibus obsequendum. Sed quicumque eos su
pra christum amat perdit animam suam. Gladium te
net hostis ut me pinat. et ego de matris lacri
mis cogitabo. propter patrem miliciam desera m
cui sepulturam christi causa non debeo quam etiam om
nibus eius causa debeo. et domino passuro timide con
sulens petrus fuit scandalum. paulus retinentibus
se fratribus ne Iherosolimam pergeret respondit
Quid facitis plorantes et conturbantes cor meum.
Ego enim non solum ligari. sed et mori in Iherosolimam

sum patus p noie dñi nostri ihesu xpi. Aries i
ste pieratis quo fides quatē. euangelij retinē
d⁹ est muro. Mater mea ⁊ fratres mei hñ fūc
qui faciunt volūtate patris mei qui in celis est
Si credūt in cristo faueāt michi p ei⁹ nomine
pugnāturo. Si nō credūt mortui sepeliant mor
tuos suos. S; hoc ais in martirio. Erras frater
erras. si putas vñq̃ xpianum psecucōnem nō
pati. Et tūc maxime oppugnaris. si te oppugna
re nescis. Aduersari⁹ noster tāq̃ leo rugiens
circuit q̃rens quē deuoret. et tu pacem putas.
Sedet in insidijs cū diuitibus in occultis vt in
ficiat innocentem. oculi ei⁹ in paupem respici
unt. Insidiatur in occulto sicut leo in spelunca
sua. insidiat vt rapiat paupem. ⁊ tu frondose
arboris rect⁹ vmbaculo molles sonos futura
pda carpis: inde me psequit luxuria. inde aua
ricia conatur irrūpe. inde venter meus vult mi
chi deus esse p xpo. Compellit libido vt habi
tatem i me spm̃ sanctū fugē. vt tēplū ei⁹ violē
Persequitur me inq̃ hostis cui nomīa mille. et
mille nocēdi artes. ⁊ ego infelix victorē me pu
tabo. dū capior. Nolo frater kmē. examinato
pondere delictorū minora p̃dolatric arbitreis cri
mina eē que dixim⁹. Immo apostoli disce snias
q̃ apt hoc enī scito te intelligentes. Quia omnis
fornicator aut immūd⁹. ⁊ auar⁹. aut fraudator.

qđ est ydolatria. non habet hereditatem in re
gno xpi et dei. Et qđquā gñaliter aduersus deū
sapiat quicqđ dyaboli ⁊ qđ dyaboli ē ydolatrie
sit cui oīa ydola mācipātur. tñ ⁊ i alio loco specī
ali nominatūq; dēminat dicēs. Mortificate mē
bra vstra q̄ sunt sup̄ terram. deponētes fornicā
tōnem et in mundiciām. ⁊ cōcupiscētiām ma
lam. et cupiditatem ⁊ auariciā q̄ sunt ydolorū
seruitus. ppter que venit ira dei. Non est tantū
in eo seruitus ydolis. si quis duobus digitulis
thura cōprehensa in bustū are iaciat. aut hau
stum patere poculo fundat merum. Regz aua
riciam esse ydolatriam. q̄ potest triginta argen
teis dñm venditum appellare iusticiām. Neget
sacrilegium esse. qui in libidine sedet. qui men
bra xpi ⁊ hostiam vñā placentē deo cū publica
rum libidinū victimis nepharia colluuiōē vio
lauit. Non fateatur fraudē ydolatriam esse. sit
similis eoz. qui in actib⁹ apłoz ex patrimonio
suo partem precij reseruantes pñā periere vñ
dicta. Animaduerte frater. non tibi licet quāt
qđ de tuis habē eb⁹. Omnis inquit dñs qui nō
renunciauit omnibus q̄ possidet. nō potest me
us eē discipulus. Cur timido animo xpian⁹ es
Respice cum petro relictum retze. Respice fur
gentem de theolomio publicanum. Statim apo
stolū. silius hominis nō habz vbi caput suum

redimet et tu amplas portus et ingentia tectorum
spacia metiris: hereditatem expectas seculi co
heres christi. Interpreta est vocabulum monachi. hoc
est nomen tuum. Quid facis in turba. qui solus
es. Et hec ego non integritate vel meritis nec
quasi ignatus fluctuum et indotus nauta prom
neo sed quasi nup naufragio electus in litus ti
mida nauigaturis voce denuncio. In illo estu ca
ribdis luxurie. salutem vocat. ibi ore virgineo
ad impudicie perpetranda naufragia scillaceum
remittens blanditur libido. hic barbarum litus
hic dyabolus pirata cum sociis portat vincula ca
piendis. Nolite credere nolite esse securi. licet in
morem stagni fufum equos ardeat. licet vir sum
ma elementum iacentis spiritum terga crispetur. Ma
gnos hic campus montes habet. inter inducos
Inter est periculum. inter est hostis. Adducite expedite
rudetes. vela suspendite. crucis autem signa figate in
frontibus. Tranquillitas ista tempestas est. Quid
ergo. Quicumque in ciuitate sunt. christiani non sunt.
Non est tibi eadem causa quam ceteris. dominum ausculta
dicentem. Si vis perfectus esse vade et vende omnia tua et
da pauperibus et veni sequere me. Tu autem perfectum te
esse polliceris. nam cum derelicta domo militia ca
strastess. te prope regnum celorum Et quod aliud quam perfectus
securus es vitam. Persecutus autem fuus christi nisi per christum
habes. aut si preter christum habet perfectus non est.

Et si pfectus nō est cum se pfectum forte deo pol
licitus est ante. mentitus est. Os autem quod
mentitur occidit animam. Igit̃ vt cōcludā. si p
fectus es cur bona paterna desideras. Si pfect⁹
non es. dñm sefellisti. Diuinis euangeliū voc
bus tonat. Non potestis duob⁹ dñis seruiē. Et
audet quis q̃ xpm mendacē facere. māmonē a
dño seruiēdo. vociferatur ille sepe. Si quis vult
post me venire abneg⁹ semetipsum a tollat cru
cem suam a sequat̃ me. et ego onustus auro a
bitro⁹ me cristum sequi. Qui dicit se in cristum
credere. debet quō ille ambulauit a ipse ambu
lare. Quid si nichil habes vt responsum scio
cur tam bene paratus ad bella nō militas. nisi
forte in patria tua te arbitraris hoc facere pos
se. cum in sua dñs signa non fecerit. Sed cur sp
nis id quod dicitur. Cum autoritate sume rati
onem. Nemo ppha in sua patria habet hono
rem. Non quero inquires honore. sufficit michi
cōscientia mea. Neq; dñs querebat honorem
quippe qui ne a turbis rex cōstitueretur aufugit.
Sed vbi honor non est ibi cōtempt⁹ est. Vbi ve
ro contemptus ibi frequenter iniuria. Vbi ve
ro iniuria ibi et indignatio. Vbi indignatō ibi
quies nulla. Vbi quies non est ibi mens a ppo
sito sepe deicitur. Vbi autem p inquietudinem
aliquid aufertur ex studio. min⁹ fit ab eo quod

tolliat. Et ubi min⁹ est pfectū non potest dici
Ex hac supputacōne illa summa nascit. **M**ona
chum in sua patria pfectum esse non posse. **P**er
fectum autem eē nolle. delinquē est. **S**ed de hoc
gradu pulsus puolabis ad clericos. **A**n de hñs
audeam aliquid dicē. qui certe in suis urbibus
cōmorantur. **A**bsit ut de hñs quitq̃ finistrū lo
quar qui apostolico gradu succēdētes. cristi cor
pus sacro ore conficiunt p quos nos etiā cri
stiani sumus quā clauēs regnī celorum habē
tes. quodā mō aī iudicij diē iudicāt. q̃ spōsam
dñi sobria castitate cōseruāt. **S**ed alia. ut aī pstri
xi mōchi cā est. alia clericorū ē. **C**lerici oues pa
scūt. ego pascor. **I**lli de altario viuūt. michi q̃si
infructuose arbori secuis ponit ad radicē. si mu
nus ad altare non defero. **N**ec possum obtendē
paupertatem. cū in euangelio amī viduā. duo q̃
sola sibi superāt eramittētē laudauit dñs.
Michi āte p̃sbrm sedere nō licet. illi si peccauero
licet me tradere sathane in interitum carnis. ut
spiritus saluus fiat. Et in veteri quidem lege q̃
cumq; sacerdotibus non obtemperasset. aut ex
tra castra positus lapidabatur a po pulo aut gla
dio ceruice sibiecta cōtēptū expiabat cruore. **N**ūc
vero inobediēs spūali mucroē trūcatur. aut cie
at⁹ de ecclia rabido demonū ore decerpit. **Q**uid si
te q̃ ad eūc ordiēs pia fīm blādiūta sollicitāt

gaudebo de ascensu. timebo de lapsu. Qui episcopatum desiderat bonum opus desiderat. Scimus ista. sed iunge quod sequitur. Oportet autem hominem irreprehensibilem esse. unum virum. sobrium. pudicum. prudentem. ornatum. hospitalem. docilem. non violentum. non perussorem. non bilinguem. sed modestum non litigiosum. Et ceteris de eo que sequuntur explicitis non minorem in tertio gradu adhibuit diligentiam dicens. Dyacones similiter pudicos non bilingues non multo vino deditos. non turpi lucro deditos. habentes mysticum fidei in conscientia pura. Et hi autem prebentur primum. et sic ministrent. nullum crimen habentes. Ve illi homini qui vestem non habens nuptialem ingreditur ad cenam. Nichil superest nisi ut statim audivat. Amice quoniam huc intrasti. et illo obmutescente dicat ministris. ligate illum pedibus et manibus. et mittite in tenebras exteriores. ibi erit fletus. et stridor dentium. Ve illi qui acceptum talentum in sudario ligans. ceteris lucra facientibus id tantum quod acceperat reservavit. illico indignationis domini clamore ferietur. Serue nequam quare non dedisti pecuniam meam ad mensam. et ego veniens cum vfuris exigissem. quod meum est. id est deposuisses ad altare quod ferre non poteras. dum enim tu ignavus negotiator. denarium tenes alteri?

locum quā pecūniam duplicare poterat occupa-
sti. Quamobrem sicut qui bene ministrat. bonū
opus sibi acquirit ita qui indigne ad calicē do-
mini accedit. reus erit dominici corporis et sāgui-
nis. **Nō** omēs epī epī sunt. **Attendis** petrum. et
et iudam considera. **Et** stephanū suspiciis. sed
et nycolaum respice. quē dñs in apocalipsi sua
dampnat sententiā. qui tā turpia et nefanda
continentatus est. vt neophitarum heresis ex il-
la radice nasceretur. **Probet** se vnus quisq. et sic
accedat. **Nō** facit ecclīastica dignitas xpianum.
Cornelius centurio adhuc ethnicus. dono san-
cti spiritus mūdatur. p̄sbiteros daniel puer in-
dicat. Amos ruborū mora distringēs repente p̄-
pheta est. Dauid pastor eligē in regem. mimū
discipulū amat ihesus plurimū. **Inferi** frat ac-
cumbe. vt minore veniēte fuerū iubeatis ascen-
dere. sup quē dñs ē quiescit nisi super humilem
et quietum et tremētem verba sua. **Cui** plus
creditur. plus ab eo erigitur. **Potentes** potentē
tormenta patientur. **Nec** sibi quisq. de corporis
castitate tantummodo supplaudat. **Cum** omne
verbum ociosum quodcumq. locutū fuerint ho-
mines reddituri sint pro eo racōnem in die Ju-
dicij. **Cum** etiam conuiciū in fratrem hominū
dij sit reatus. **Non** est facile stare in loco pauli
petri tenere gradum iam cum cristo regnantū

84

Caue ne forte veniat āgel⁹ q̄ scindat velū tēpli
 tui. q̄ cādelabz tuū de loco moueat. Edificatur⁹
 turrim futuri opis sūpt⁹ supputa. Infatuatū sal
 ad n̄l est vñle n̄ vt piciat foras a porcis ocul
 cet. Monach⁹ si ceciderit rogabit p eo sacerdos
 Pro sacerdotis lapsu. q̄s rogatur⁹ est. S; qm̄ a
 scopulos locis enauigauit oio. a inf̄ cauas spu
 meis fluctib; cautes fr̄gil i altū cymba pcessit
 Expādenda vela sūt vñs. et questionū scopul
 tūsiuadatis. letāciū moē nautaz epylogi celeu
 ma cātand ē. O desertū florib⁹ vernās xpi. O so
 litudo in q̄ illi nascunt lapides. de q̄b⁹ in apocali
 phi ciuitas m̄gm̄ ēgis ostruit. O hēm⁹ familiā
 us deo gaudēs. Quid agis frat in seculo. q̄ ma
 ior es mūdo. Quādiu te tectorū vmbre pmūt q̄
 diu fumosaz vrbū carcer includit. Crede m̄ ne
 scio q̄d pl⁹ lucis aspico. libet sarcina carnis ab
 iecta. ad puz etheis euolaē fulgorē. Paupertatē
 times. s; paupes btōs xps appellat. labōē treis
 S; nemo ad lethra sine sudorib⁹ coronat. De cūto
 cogitas. s; fides famē nō timz. Sup̄ nudā humū
 metuis exesa ieiunij mēbē collidē s; caput tuū
 xp⁹ ē. Infinita hēmī vastitas terret. S; tu padī
 fum mēte deābula. Quotienscūq; illuc mēte cō
 scendeis. tocies i hēmo nō eris. Scabra sine bal
 neis attrahit cūis. s; q̄ i xpō seml lot⁹ ē. nō illi
 necē ē itēz lauari. Et ut vñter ad cūda audias

2037454
ap̄lm r̄ndentē. Non sunt inquit cōdigne passio-
nes hui⁹ temporis ad sup̄uenturā gloriā q̄ t̄ue-
labitur in nobis. Satis delicat⁹ es frat. si a hic
vis gaudē cū seculo. a postea ēgnaē cū xp̄o. ve-
iet veniet dies illa. qua corruptiūū hoc a morta-
le induat incorruptōnē. a immōlitate. Beatus
suus quē dñs inueneit vigilātem. Tūc ad vo-
cē tute pauebit terra cū popul⁹ tu gaudebis ju-
dicaturo dño lugubri ore mund⁹ immingiet. Ex-
tribus ad tribū pectora feriet. Potētissimi quō-
dā ēges nudo latē palpitabūt. Et exhibebit cū
prole sua ven⁹. Tunc igit⁹ iupit⁹ adducet. Et
cū suis stult⁹ plato discipul⁹. tūc aristotil⁹ argu-
mēta nō p̄derūt. Tūc turustican⁹ a paup⁹ exul-
tab. ridebis a dices. ecce crucifix⁹ de⁹ me⁹. ecce
iuder. qui obuoluc⁹ pānis in p̄sep̄io vagit⁹ hic
est ille fabri a q̄stuarij fili⁹. hic q̄ maels gestat⁹
sinu. h̄ic⁹ de⁹ fugit i egiptū. hic vestit⁹ cocēno
hic senāb⁹ coronat⁹. hic mag⁹ demoniū h̄is a
samarites. Cerne man⁹ iudee quas fixeras. Cer-
ne lat⁹ romane qđ foderas. Videte corp⁹ an idē
sit corpus. qđ dicebatis dā nocte sustulisse disci-
pulos. vt tibi hec frater dicere cōpūlit me tua
dilectio. vt h̄is interesse cōūngat. quib⁹ nūc la-
bor durus est.

Explicit Epistola s̄adi Iheroimi. Ad Elyodoxy

colorchecker DIGITAL SG

DCSG - UBU # MX - 7181

